

Nya gymnasielagen - ensamkommande barn

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att inte vidta andra åtgärder än de som åvilar kommunen enligt gällande lagstiftning med anledning av den nya möjligheten till uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.
2. De nämnder som under 2019 ansvarar för eller kommer i kontakt med målgruppen ska senast juni 2019 rapportera till kommunstyrelsen om utvecklingen på området.

Ärende

Den så kallade gymnasielagen innebär nya möjligheter att ansöka om tillfälligt uppehållstillstånd för vissa unga vuxna som kom till Sverige som ensamkommande barn och som drabbats av lång handläggningstid (se prop. 2017/18:252). Reglerna började att gälla den 1 juli 2018 och innebär att vissa ungdomar som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning kan få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om vissa förutsättningar är uppfyllda. Möjligheten att ansöka fanns under perioden den 1 juli till och med den 30 september 2018. Migrationsverket handlägger nu de inkomna ansökningarna.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tagit fram en promemoria angående tolkningen av regelverket, se bilaga. Promemorian är tänkt som en vägledning för förbundets medlemmar vid handläggningen av ärenden samt inför framtagandet av riktlinjer och ställningstaganden.

Av SKLs promemoria framgår att kommunerna enligt gällande lagstiftning inte har ansvar för att ordna boende för varken de tillståndssökande eller de som sedan beviljas uppehållstillstånd enligt det nya regelverket. Detta framgår även av information från Migrationsverket riktad till målgruppen.

Tillståndssökande (de ungdomar med avvisnings- eller utvisningsbeslut som inhylleras) omfattas av rätt till dagersättning och särskilt bidrag enligt LMA som administreras av kommunen och som sedan kan återsökas hos Migrationsverket. De som får uppehållstillstånd enligt det nya regelverket omfattas inte av den s.k. bosättningslagen och kommer alltså inte att anvisas till

någon kommun som har ansvar för att ordna boende. Enligt regeringen har individen som utgångspunkt ett eget ansvar att själv ordna sitt boende. Utgångspunkten är, enligt regeringen, att de personer som får uppehållstillstånd enligt det nya regelverket finansierar sina studier genom studiestöd.

Det föreligger inga särskilda lokala omständigheter som medför en annan rättslig bedömning än den SKL framför i sin promemoria. För att kommunen ska kunna bevilja bistånd eller annat stöd till enskild krävs lagstöd. Tillståndssökande har inte rätt till logi enligt LMA av vare sig Migrationsverket eller kommunen. Tillståndssökande, som omfattas av LMA, har heller inte rätt till bistånd till bostad eller boendekostnader med stöd av 4 kap. 1 § SoL. Uttalanden i förarbeten och praxis kring innebörden av 4 kap. 2 § SoL samt förhållandet till kommunallagen och de allmänna bestämmelserna om kommunens kompetens är mycket knapphändiga. Det är därför juridiskt oklart om kommunen, om det inte finns skäl i det enskilda fallet, kan ge bistånd med stöd av 4 kap. 2 § SoL.

Kommunstyrelsen föreslås, utifrån sitt samordningsansvar och med hänsyn till ovanstående, besluta att inte vidta andra åtgärder än de som åvilar kommunen enligt gällande lagstiftning.

Socialnämnden följer noga utvecklingen för målgruppen och har nära kontakter med Migrationsverket. Det ansvaret övergår från och med årsskiftet till Arbetsmarknadsnämnden. De nämnder som under 2019 ansvarar för eller kommer i kontakt med målgruppen föreslås senast juni 2019 rapportera till kommunstyrelsen om utvecklingen på området.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Nya gymnasielagen – ensamkommande barn, 2018-10-10
Bilaga – SKL:s PM ”Ny möjlighet till uppehållstillstånd – några frågor och svar om regelverket, kommunens skyldigheter och statlig ersättning m.m.”, 2018-07-06

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Socialnämnden
Bildningsnämnden